

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum requiratur bonitas morum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

phie secundū se, & sic constat, quod... & q. impeditur per aliquam indispositionem. Na exigit imaginariam bene preparatam ad ministrandum, seu obsequendum propheticae visioni, qm diuina illuminatione circumue-

¶ 2. Præte. Speculatio prophetiae est altior, quam scientiae acquisitae: sed indispositio naturalis impedit speculationem scientiae acquisitae: multi enim ex indispositione naturali peringere non possunt ad scientias speculatiuas capiendas. multo ergo magis requiritur ad contemplationem prophetiam.

¶ 3. Præte. Indispositio naturalis magis impedit aliquē, quam impedimentum accidentale: sed per aliquid accidentale superueniens impeditur speculatio prophetiae. dicit enim Hiero. * super Matth. quod in tempore illo, quo coniugales actus geruntur, p̄sentia Spiritus sancti non dabitur, et si propheta esse videatur, qui officio generationis obsequit. ergo multo magis indispositio naturalis impedit prophetiam: & sic videtur, quod bona dispositio naturalis requiritur ad prophetiam.

SED CONTRA est, quod Gregor. dicit in Homil. Pentecostes. Implet. s. Spiritus sanctus citharedum puerum, & psalmistam facit: pastorem armentorum syco moros vellitantem, & prophetā facit. Non ergo requiritur aliqua dispositio praecedens ad prophetiam, sed dependet ex sola voluntate Spiritus sancti, de quo dicitur 1. ad Corinth. 12. Hac omnia operatur vnus atque idem Spiritus diuidens singulis prout uult.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, * prophetia vere, & simpliciter dicta, est ex inspiratione diuina: quae autem est ex causa naturali, non dicitur prophetia nisi secundū quid. Est autem considerandum, quod sicut Deus, qui est causa vniuersalis, in agendo non praerogit materiam, nec aliquā materiam dispositionem in corporalibus effectibus, sed simul potest, & materiam, & dispositionem, & formam inducere: ita etiā in effectibus spiritalibus non praerogit aliquā dispositionem, sed potest simul cum effectu spiritali inducere dispositionem conuenientem, qualis requiritur secundum ordinem naturae. Et ulterius possit etiam simul per creationem producere ipsum subiectum, scilicet animam, & in ipsa sui creatione disponere ad prophetiam, & dare ei gratiam prophetalem.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod indifferens est ad prophetiam, quibuslibet; similitudinibus res prophetica exprimitur. Et ideo hoc ex operatione diuina non immutatur circa prophetiam remou-

uetur autē diuina virtute, si quid prophetiae repugnat.

AD SECVNDVM dicendum, quod speculatio scientiae fit ex causa naturali. Natura autem non potest operari, nisi dispositione praecedente in materia, quod non est dicendum de Deo, qui est prophetiae causa.

AD TERTIVM dicendum, quod aliqua naturalis indispositio, si non remouetur, impedire possit prophetalem reuelationem, puta, si aliquis esset totaliter sensu naturali destitutus, sicut etiā impeditur aliquis ab actu propheticando per aliquam vehementem passionem, uel irā, uel concupiscentiā, qualis est in coitu, uel per quamcunque aliam passionem: sed talem indispositionem naturalem remouet uirtus diuina, quae est prophetiae causa.

ARTICVLVS IIII.

Utrum bonitas morum requiratur ad prophetiam.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod bonitas morum requiratur ad prophetiam. Dicitur enim Sapient. 7. quod sapientia Dei per rationes in animas sanctas se transfert, & amicos Dei, & prophetas constituit, sed sanctitas non potest esse sine bonitate morum, & sine gratia gratum faciente: ergo prophetia non potest esse sine bonitate morum, & gratia gratum faciente.

¶ 2. Præte. Secreta non reuelantur, nisi amicis, secundum illud Io. 15. Vos autem dixi amicis, quia omnia quaecumque audiui a patre meo, nota feci uobis: sed prophetis Deus sua secreta reuelat, ut dicitur Amos 3. ergo uidetur, quod prophetae sint Dei amici, quod non potest esse sine charitate: ergo uidetur, quod prophetia non possit esse sine charitate, quae non est sine gratia gratum faciente.

¶ 3. Præte. Matth. 7. dicitur attendite falsis prophetis, qui ueniunt ad uos in uelamentis ouium, intrinsecus autē sunt lupi capaces, sed quicumque sunt sine gratia interiori, uidentur esse lupi capaces: ergo omnes sunt falsi prophetae. nullus est ergo uerus propheta, nisi bonus per gratiam.

¶ 4. Præte. Phil. * dicit in li. de som. & vig. quod si diuina somniorum est a Deo, inconueniens est ea immittere quibuslibet, & non optimis uiris: sed constat donum prophetiae esse a Deo. ergo donum prophetiae non datur nisi optimis uiris.

SED CONTRA est, quod Matth. 7. his, qui dixerant, Domine nonne in nomine tuo prophetauius? respondetur. Nunquam noui uos.

Secunda Secunda S. Tho. GGG 3

non distribuit prophetiae donum, sicut animas infundit corporibus. s. in materia materiae dispositae. Nec ideo elegit Moysen, Dauid, Iesiam, Hieremiam, &c. in prophetas, quia ipsi habebant dispositionem naturalem ad huius donum deducendum, sed contra, quia ipse distribuit singulis prout uult, & dedit quosdam prophetas, ideo istos disposuit conuenienter ad prophetiae donum. Excluditur enim hinc error philosophorum, qui prophetas oēs ex naturali dispositione constituerunt: ut Arist. in problematibus & Auerroes in sexto naturalium.

Super Questionis 172. Artic. 4.

IN art. 4. eiusdem q. 172. nota circa bonitatem motu quod ad passiones, & actiones exteriores, quod non intendit author ad prophetiam requiri bonitatem morum ex hac parte, scilicet cunctis a passionibus, & actionibus exterioribus, quamuis non requiratur ex alia parte, scilicet ex parte radicis, seu charitatis. Veritas. n. est, & clara apud auctorem, quod prophetia stat cum peccato mortali, & damnatione aeterna, ut patet ex Domini autoritate allata, & Hieron. & directo processu articuli huius respondendo ad argumenta. Sed in tendit, & explicat, quod malitia non impedit prophetiam, pro quanto impedit magis mentis eleuatio ad contemplationem spiritalium. Quod quidem uerum esse constat, cum passionibus sunt uehementes, & exteriores occupationes

Veri. q. 2a. art. 5. & op. 3. ca. 222. & 2. Corin. 13.

Lib. de diuinatione q. somnium c. 1. circa pri.

giones multae: sub hac enim ratione impediunt mentis elevationem. Et propterea si ex hac parte aliqua inordinatio moralis sine hmodi malignitudine, vel multitudine occurrant, vel et hmodi quies a passionibus, & occupationibus extraneis fiat, non propter bonum morem, sed naturam, vel speculationem ac per hoc effecta quies sine bonitate morali, stare prophetia est ex hac parte sine bonitate morali.

Lib. 1. c. 18. circa principium.

In ratione ad quartum eiusdem articuli, nota diligenter glossam auctoris ad textum Aristoteli, aut non esse glossam, sed rationem ad rationem. Aristoteles dicens, quod ratio illa non est vera de optimis simpliciter, sed ad hoc ex divina electione. Aut si est glossa, non glossa textus illius, in quantum est Aristoteles, sed in quantum est philosophus, quoniam philosophia non est nisi verorum, & constat verum non esse contrarium. Aristoteles autem constat, quod incedit de optimis simpliciter, & scito, quod auctor pluribus glossat Aristoteli ut philosophum, non ut Aristotelem, & hoc in favorem veritatis.

Novit autem Dominus eos, qui sunt eius, ut dicitur 2. Timothei. 2. ergo prophetia potest esse in his, qui non sunt Dei per gratiam.

RESPON. Dicendum, quod bonitas morum potest attendi secundum duo. Vno quidem modo, secundum interiorem eius radicem, quae est gratia gratum faciens. Alio autem modo, quantum ad interiores animae passiones, & exteriores actiones. Gratia autem gratum faciens ad hoc principaliter datur, ut anima hominis Deo per charitatem coniungatur. Vnde Augustinus dicit in 15. de Trinitate. Nisi impertiatur cuique Spiritus sanctus, ut eum Dei, & proximi faciat amatorem, ille a sinistra non transfertur ad dexteram. Vnde quicquid potest esse sine charitate, potest esse sine gratia gratum faciente, & per consequens sine bonitate morum.

Prophetia autem potest esse sine charitate: quod apparet ex duobus. Primo quidem, ex actu utriusque: nam prophetia pertinet ad intellectum, cuius actus praecedat actum voluntatis, quae perficit charitas. Vnde Apostolus 1. ad Corinthios 13. prophetiam connumerat alijs ad intellectum pertinentibus, quae possunt sine charitate haberi. Secundo, ex sine utriusque. Datur enim prophetia ad utilitatem Ecclesiae, sicut & aliae gratiae gratis datae, secundum illud Apostolus 1. ad Corinthios 12. Vnicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem. Non

autem ordinatur directe ad hoc, quod affectus ipsius prophetae coniungatur Deo, ad quod ordinatur charitas; & ideo prophetia potest esse sine bonitate morum, quantum ad propriam radicem huius bonitatis. Si vero consideremus bonitatem morum secundum passiones animae, & actiones exteriores, secundum hoc impeditur aliquis a prophetia per morum malitiam. Nam ad prophetiam requiritur maxima mentis elevatio ad spiritualium contemplationem, quae quidem impeditur per vehementiam passionum, & per inordinatam occupationem rerum exteriorum. Vnde & de filijs prophetarum legitur 4. Regum 4. quod simul habitabant cum Helisaeo, quasi solitariam vitam ducentes, ne mundanis occupationibus impedirentur a dono prophetiae.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod donum prophetiae aliquando datur homini, & propter utilitatem aliorum, & propter propriae mentis illustrationem. Et hi sunt, in quorum animas sapientia divina per gratiam gratum facientem se transferens, amicos Dei, & prophetas eos constituit. Quidam vero consequuntur donum prophetiae solum ad utilitatem aliorum, qui sunt quasi instrumenta divinae operationis. Vnde Hieronymus dicit super Mattheum. Prophetare, vel virtutes facere, & demonia eicere, interdum non est eius meriti, qui operatur, sed vel invocatio nominis Christi hoc agit, vel ob condem-

In illud Mat. 7. Nonne in nomine tuo prophetavimus, & c.

nationem eorum, qui invocant, vel eorum, qui vident, & audiunt, & c. Ad secundum dicendum, quod mens illud dicit. Dum audita interpretamur, amata iam novimus, quae desiderijs immutatur, amoris immutabant, & hoc modo, non reuelantur divina prophetis.

AD TERTIUM dicendum, quod mali sunt clupi rapaces, sed solum illi nocere. Dicit enim Chrysostomus, quod catholici doctores est fuerint peccatores, non tamen carnalis dicitur: non tamen carnalis non habent propositum perdere. Quia prophetia ordinatur ad utilitatem manifestum est tales esse falsos prophetas, hoc non mittuntur a Deo.

AD QUARTUM dicendum, quod non semper datur optimis simpliciter, quod illis qui sunt optimi, quantum ad perceptionem. Et sic Deus donum praedat, quibus optimum iudicat datur.

ARTICULUS V.

Utrum aliqua prophetia sit a demonibus.

AD QUINTUM sic proceditur. Vt, quod nulla prophetia sit a demonibus. Prophetia enim est divina reuelatio, ut Cassiodorus dicit: sed illud quod sit a demone, non est diuinum, ergo nulla prophetia potest esse a demone. Praeterea ad prophetiam cognitionem requiritur aliqua illuminatio, ut supra dictum est: sed demones non illuminant intellectum humanum, ut supra dictum est, in primo. Ergo nulla prophetia potest esse a demonibus.

3. Praeterea. Non est effectus signum, quod est ad contraria se habet: sed prophetia est signum confirmationis fidei, ut supra super illud Romanorum 12. Siue prophetiam sine ratione fidei, dicit glossa. Nota, quod in numeratione gratiarum a prophetia incipit, quae est prima probatio, quae fides nostra sit rationalis, quae credentes accepto spiritu prophetiae a demonibus datur non ergo prophetia a demonibus datur.

SED CONTRA est, quod dicitur Regum 18. ad me venierunt Israel in monte Carmel Baal trecentos quingenta, & ceteros quadringentos, qui comederunt de bel: sed tales erant demoni cultores, quod etiam a demonibus sit aliqua probatio.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, prophetia importat cognitionem, quae non est a cognitione humana. Manifestum est intellectus superioris ordinis aliqua operatione, quae sunt remota a cognitione humana. Supra autem intellectum humanum est intellectus diuinus, sed et in intellectu angelorum, & malorum secundum naturam ordinem, & cognoscit demones etiam sua natura.